

Una pel·lícula inexistent*

Joan Ferrer Miserol

Vaig passar deu anys de la meua vida amb una dèria cinematogràfica de tal magnitud que vaig arribar a confondre el viure amb el cinema. Quan vivia tenia la impressió que estava veient una pel·lícula i quan era al cine era incapaç de deslligar la pel·lícula de la meua vida. Però d'aquell temps, que datarem de 1962 a 1972, a part de moltes coses bones que m'enriquieren, fins el punt que la meua base cultural és fonamentalment cinematogràfica, m'ha quedat una assignatura pendent, la de fer una pel·lícula. Però, malauradament, ja he arribat en el punt que veig molt més a prop l'arribada que la partida, i cada minut, cada dia, cada any que passa, m'allunya més i més de poder assolir aquest objectiu.

Si des de sempre he sentit el pes de l'assignatura pendent, ara encara més, perquè fa uns mesos caigué a les meves mans el llibre *Rapsòdia per a*

una nit de Walpurgis, Nureddunna, d'Antoni Serra. Fa més de vint anys que està publicat, però per a mi és com si acabàs de sortir de la impremta. Quan el llegia, tenia la impressió que sempre havia existit, que l'havia llegit des de l'inici del temps. La lectura actual era sols recordar el que ja sabia i que tenia lleugerament oblidat. He passat molt de temps de la meua vida entremig de llibres per la quantitat de temes que m'han interessat, però he descuidat exageradament el gènere literari, entre d'altres coses perquè la literatura està feta de paraules i aquestes varien d'un punt a un altre. Però aquest llibre, que a partir d'ara anomenaré simplement *Nureddunna*, està escrit amb les mateixes paraules que jo sempre he usat. Així i tot, vaig trobar-me ben prest, i gairebé sense adonar-me'n, com m'oblidava impudicament d'aquestes paraules perquè el meu cap, els meus ulls i el meu esperit ja sols podien aglapir la pel·lícula que aquells mots m'imposaven. Les frases ja no eren frases, sinó plans cinematogràfics. I els capítols eren seqüències que necessitava reestructurar visualment perquè tenguessin la coherència interna que la narració filmica exigia. M'era difícil seguir el llibre perquè contra la meua voluntat, creava el meu, el d'una pel·lícula que encara no existia, però que m'era descaradament imposada. La pel·lícula de la meua vida, la que mai no he pogut fer. Arribà un moment que era incapaç de distingir entre el llibre que estava llegint i la pel·lícula que aquell m'imposava. Ja tot era un, narració literària i narració filmica.

Ara veig com una vegada dominada la dèria cinematogràfica, m'hi cabien dues possibilitats. O trobar-me amb un mur que m'im-

pedís anar més enllà de la sintaxi; o bé que aquesta m'engolís per deixar-me sense capacitat de maniobra. Agraïadament, me pertocà la segona, i vaig quedar encisat pel terbolí serè d'una narració que ja mai més no me permetria sentir-me aliè a ella. Després, a més de fàcil, tot va ésser gratificant perquè ja no calia fer el més mínim esforç. Bastava deixar-me dur per aquella sintaxi que me proposava córrer l'aventura de l'autor, que no és altra que la que han fet tants i tants d'humans qui no han estat cegats pels focs artificials de la superficialitat.

Nureddunna, essent una aventura interior, va més enllà dels tòpics habituals, fent-los tan naturals que deixen d'ésser tòpics per transformar-se en realitats inalienables. Pot ésser un llibre localista per a tothom qui pugui veure que dins el racó més amagat hi és tot l'univers. Per això m'anava encisant, perquè podia fer que aquest racó tan petit i tan localista com és Mallorca, pogués convertir-se en l'univers. On hi cabés tothom qui fos capaç de precebre-ho tot sense cap enclotxa. És un llibre breu però intens i exuberant que me duia cap el punt on ja no sabia si veia la pel·lícula desitjada; o bé que l'havia escrit jo. No podia deixar de demanar-me a cada instant com era possible que un llibre que el sentia tan meu, estigués escrit per un altre. I l'única explicació que hi cap és el fet incontestable d'haver arribat, el lector i l'autor, a un punt on ja no se sap qui és qui.

Acabada la lectura, vaig quedar amb un sol desig, tenir els mitjans i les forces necessàries per a fer, d'aquest llibre, la pel·lícula que vaig necessitar censurar per a poder-lo llegir, perquè crec que en veure-la n'Antoni Serra podria pensar que era feta seva. Malauradament, ja no tenc ni una cosa ni l'altra, sols el desig de que qualche dia qualcú els tenguí perquè aquesta pel·lícula deixi d'ésser inexistent. Aquest desig i aquest llibre me donen el confort de sentir-me manco sol. I una recobrada esperança que qualche dia aquest país nostre deixi definitivament d'ésser un país inexistent. ■

(*) Article publicat al número 91 i que tornem a publicar a causa de problemes tècnics.

